

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет сценічного мистецтва

Кафедра іноземних мов

**Силабус
навчальної дисципліни**

**ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА):
ПРАКТИКУМ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

галузь знань **03 Гуманітарні науки**

спеціальність **034 Культурологія**

освітньо-
наукова
програма **Культурологія**

рівень вищої освіти **третій (освітньо-науковий)**

Силабус склала:
доктор педагогічних наук, професор
Гончар Олена Валентинівна

Мова викладання: англійська, українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри іноземних мов

Протокол № 2 від «30» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри іноземних мов,
кандидат психологічних наук, доцент Аліна БОРИСОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології
Протокол від № 2 від “30” серпня 2021 року

Голова ради факультету Олександр КРАВЧЕНКО

Гарант освітньо-наукової програми Костянтин КИСЛЮК

1. Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Іноземна мова (англійська): практикум наукової комунікації
2	Викладач	Гончар Олена Валентинівна
3	Контактні дані викладача (роб. тел., email)	helengo@ukr.net
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Вибіркова (ВОЗК 2.1.1)
5	Рік підготовки	2
6	Семестр	3
7	Лекції (год.)	
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	40
9	Самостійна робота (год.)	80
10	Індивідуальна робота (год.)	—
11	Кількість кредитів	4
12	Загальна кількість годин	120
13	Види поточного контролю	поточне опитування, контрольні тестування, доповідь за презентаціями, контрольні роботи
14	Вид підсумкового контролю	залік

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна за вільним вибором «Іноземна мова (англійська): практикум наукової комунікації» має допомогти здобувачам вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня отримати практичні навички здійснення іншомовної наукової комунікації, підготуватися до комунікації про дисертаційне дослідження англійською мовою.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

«Іноземна мова (англійська): практикум наукової комунікації» як навчальна дисципліна функціонує й розвивається у нерозривному зв'язку як із дисциплінами циклу загальної та мовної підготовки («Українська мо: академічне письмо», «Філософія: теорія та методологія пізнання», «Культурологія», «Інноваційні методи викладання у вищій школі», «Організація та методика науково-дослідної роботи»), так і з фаховими дисциплінами, зокрема «Управління науковими проектами». Особливо важливим є те, що навчальна дисципліна «Іноземна мова (англійська): практикум наукової комунікації» спрямована на формування в здобувачів вищої освіти компетентностей, пов'язаних із здійсненням усної і писемної форм англійської наукової комунікації.

Отриманий здобувачами вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова (англійська): практикум наукової комунікації» фрагмент соціокультурного досвіду у вигляді системи соціокультурних знань, умінь, норм і цінностей стане практичним основоположенням подальшої науково-дослідної діяльності не лише щодо опрацювання джерел наукової інформації та написання власних текстів наукового стилю, пов'язаних із дисертаційним дослідженням, а й щодо підготовки до захисту дисертації та апробації її результатів на «Дослідницьку семінарі», міжнародних конференціях тощо.

2.3. Метою вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти є ознайомлення з особливостями функціонування та вживання англійської мови в академічному (науковому) контексті, формування такого рівня знань, навичок і вмінь (В 2), який забезпечує спроможність

оволодіння ключовими компетентностями наукової грамотності, що дозволяє оцінювати інформаційні ресурси, відбирати й трансформувати інформацію, створювати власний інтелектуальний продукт; формувати необхідну комунікативну спроможність у сферах наукового, фахово-спрямованого та ситуативного спілкування, навичок практичного володіння англійською мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена дослідницькими потребами молодого фахівця-науковця; оволодіння найсучаснішою фаховою інформацією через іноземні джерела; формування здатності розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі наукового ділового спілкування та перекладу в процесі професійної наукової діяльності, удосконалення навичок усного монологічного та діалогічного мовлення, які забезпечують успішне володіння іншомовною комунікативною компетентністю.

2.4. Завданнями вивчення дисципліни є: практична підготовка з іноземної мови (англійської) молодих науковців для формування навичок усного та писемного мовлення у сфері наукового фахового спілкування; науково обґрунтувати поняття академічної іноземної мови; навчити реферувати та анотувати наукові статті англійською мовою, презентувати результати свого дослідження англійською мовою з формулюванням відповідних висновків, вести наукове листування англійською мовою, удосконалити комунікативні уміння, долучити молодих до практики розробки наукових проєктів. Молоді науковці повинні засвоїти особливості жанру наукової (академічної) комунікації; здобути практичні навички усного і писемного наукового мовлення, досвід збирання і вивчення фактів, досвід роботи з фаховими текстами, самостійного пошуку й опрацювання джерел, досвід виконання індивідуальних завдань і групових проєктів.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Мовна компетентність передбачає володіння здобувачами вищої освіти нормами сучасної англійської мови.

Мовленнєва компетентність охоплює вміння здобувача вищої освіти сприймати і відтворювати наукову та соціокультурну інформацію іноземною (англійською) мовою.

Соціокультурна компетентність передбачає вміння використовувати здобувачем вищої освіти знань з культурології, філософії, психології, тощо, в різноманітних мовних ситуаціях під час комунікації з представниками інших культур у процесі реалізації завдань наукової комунікації.

Дисципліна забезпечує:

загальні компетентності

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

спеціальні (фахові) компетентності

ФК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та мовами країн ЄС, глибоке розуміння наукових текстів, написаних іноземними мовами за напрямом досліджень.

ФК5. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

ФК8. Здатність до формування системного наукового світогляду, загальнокультурного кругозору, соціальних компетентностей, необхідних для здійснення ефективної науково-педагогічної діяльності.

програмні результати навчання

ПРН2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми культурології державною й іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

ПРН5. Володіти категоріальним апаратом сучасної культурології, вміти формулювати результати власних досліджень відповідно до академічних критеріїв та адаптувати їх до освітніх потреб та практичної реалізації.

ПРН9. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку.

Здобувачам пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо аспірант пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. Без складеного на достатньому рівні роботи рубіжного контролю за темами модулю аспірант до складання заліку та іспиту не допускається.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході практичних занять, контрольних роботах, на заліку та на іспиті.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, здобувач вищої освіти втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — здобувач вищої освіти отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_kpad18.pdf

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни

Тематика курсу					
Тема, план лекції та зміст практичного заняття	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Науково-дослідна діяльність. Особливості наукової комунікації Scientific, R&D activities. Communicating with scientific communities. Talking about scientific career path. Discussing career options in science. Practice in presenting a research proposal. Recognizing different styles of writing. Reading and note-taking for scientific paper review. Writing a critical review.	Практичне заняття	1-3	4	10 балів	
Тема 2. Наукове пізнання	Практичне	10-13	6	10 балів	

та наукова методологія Scholastic attainments and scientific methodology. Stages of scientific research. Arguing for and against an idea. Data collection. Making suggestions and plans for an experiment. Supporting ideas with evidence. Following a discussion and giving/taking an advice. Requirements to the research.	заняття				
Тема 3. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця. Збір та обробка наукового матеріалу Dissertation as a qualifying scientific work. Collection and processing of scientific material. Describing expectations and outcomes of the scientific research. Experimental procedure. Discussing the progress, making predictions, reporting problems with the research. Using symbols and abbreviations in writing. A summary of a scientific procedure.	Практичне заняття	1-2	6	10 балів	
Тема 4. Письмова наукова комунікація. Written scientific communication. Describing states and processes: numbers and numerical values. Writing captions for figures. Data description for statistical analysis – comparing and contrasting experimental results. Use of prefixes and suffixes. Making a table of experimental data. Describing visual data. Writing the introduction. Writing the abstract. Types of abstracts. Organizing an abstract.	Практичне заняття	1-3, 10-13	8	10 балів	

Giving a title to a scientific paper.					
Тема 5. Академічна доброчесність. Бібліографічний опис наукових джерел. Academic integrity. Bibliographic description of scientific sources. Organizing the results and discussion sections. How to organize writing in paragraphs. Preparing and writing the results section. Preparing and writing discussion section. Summarizing information efficiently. Writing a cover letter to a scientific journal. Advice how to get the research published. Citation – general requirements.	Практичне заняття	1-3, 10-13	8	10 балів	
Тема 6. Усна наукова комунікація. Апробація результатів наукового дослідження Oral scientific communication. Approbation of the research results. Reporting the research. Scientific socializing. How to make an effective presentation at a conference. Helping an audience understand the organization of a presentation. Preparing documentation to submit scientific grants.	Практичне заняття	1-3, 10-13	8	10 балів	
Разом			40	60	

5. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти

На практичних заняттях застосовуються методи: розгорнутої бесіди, розв’язання проблемних ситуацій, дискусії та метод самоконтролю. Також одним з найбільш ефективних шляхів формування комунікативної компетенції засобом активізації навчання є метод рольових та ділових ігор, який дозволяє безпосередньо включити процес навчання іноземним мовам до моделі майбутньої наукової діяльності аспірантів; письмове опитування; диспут на тему або обговорювання питань з поданої тематики у формі діалогічного спілкування учасників; дискусійні слухання, де висловлюються різноманітні точки зору малих груп з питання, яке було подане на індивідуальне чи самостійне опрацювання; кейси – моделювання реальних ситуацій,

засоби їх вирішення; «мозкова атака» – завдання-експромт для вирішення на місці; рецензування відповіді як вид усної мови – визначення критеріїв оцінювання публічного виступу.

Етапи кожного практичного заняття відповідають етапам навчально-пізнавальної діяльності іноземних здобувачів вищої освіти: презентаційний, орієнтувальний, тренувально-виконавчий, підсумковий. Цьому підпорядковується відбір і послідовність введення мовного матеріалу.

На заняттях розглядаються мовні засоби, що використовуються для оформлення наукової роботи. Завданням цих практичних занять є формування у здобувачів вищої освіти навичок роботи з науковими текстами англійською мовою, написання наукової роботи, здійснення усної і писемної комунікації в науковому англомовному дискурсі. Також на заняттях відбувається знайомство з текстами, що репрезентують теми, пов'язані з актуальними і гуманітарними проблемами сучасності та проблематикою дисертаційного дослідження.

6. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів вищої освіти спрямована на засвоєння лексико-граматичного матеріалу, розвиток комунікативних навичок, дає можливість узагальнити та скорегувати знання й уміння здобувачів вищої освіти.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Типи мовлення за характером їх побудови. / Types of speech by the nature of their construction.	4
2	Використання відповідних мовних одиниць і кліше, які доцільно використовувати в описовій, аналітичній і подальших розділах дисертації. / Use of the appropriate language units and clichés, which should be used in descriptive, analytical and subsequent sections of the dissertation.	10
3	Самостійна наукова робота аспіранта. / Independent scientific work of the graduate student.	14
4	Лексико-граматичні засоби до складання анотації наукової статті. Конспектування письмового наукового джерела інформації. Види конспектів і вимоги до них. / Lexical and grammatical means for compiling an annotation of a scientific article. Summarizing a written scientific source of information. Types of abstracts and requirements for them.	14
5	Загальні вимоги до цитування. Способи розташування літератури в списку. Загальні правила та вимоги до матеріалу, який цитують. / General citation requirements. Ways to place literature in the list. General rules and requirements for the material cited.	14
6	Підготовка наукової доповіді аспіранта за темою дисертаційного дослідження та презентації. Використання відповідних мовних одиниць і кліше для написання грантової заявки щодо участі у мистецькому або науковому проекті. / Preparation of a scientific report of a graduate student on the topic of scientific research and its presentation. Use of the appropriate language units and clichés to write a grant application for participation in an art or research project.	24
Разом		80

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Оцінюється рівень мовної та мовленнєвої компетентності іноземних здобувачів вищої освіти. Мовленнєва компетентність оцінюється в чотирьох видах мовленнєвої діяльності: аудіюванні, читанні, письмі, говорінні.

АУДІЮВАННЯ

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- сприймати на слух інформацію, яка міститься в монологічному висловлюванні: продемонструвати розуміння теми, основної ідеї, головної і додаткової інформацію кожної змістової частини повідомлення з достатньою повнотою, глибиною, точністю.

Аудіювання монологічного мовлення

Тематика тексту актуальна для соціально-побутової, соціально-культурної, науково-професійної сфер спілкування.

Тип тексту: повідомлення, розповідь, опис, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму. Тексти автентичні (мінімальний рівень адаптації).

Обсяг тексту: 500-600 слів.

Кількість незнайомих слів: до 3 %.

Темп мовлення: 210-230 складів на хвилину.

Кількість представлень: 1-2.

Аудіювання діалогічного мовлення.

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- сприймати на слух основний зміст діалогу, комунікативні наміри його учасників.

Тематика діалогу: актуальна для науково-професійної сфери спілкування.

Обсяг діалогу: не менший, ніж 10-12 розгорнутих реплік.

Кількість незнайомих слів: до 2 %.

Темп мовлення: 210-230 складів на хвилину.

Кількість представлень: 1-2.

ЧИТАННЯ

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- використовувати різні стратегії читання відповідно до визначеної комунікативної ситуації;
- визначати тему тексту, розуміти його основну ідею;
- розуміти й основну, і додаткову інформацію, яка міститься в тексті, із достатньою повнотою, точністю і глибиною;
- інтерпретувати інформацію, викладену в тексті, висновки й оцінки автора.

Вид читання: читання із загальним охопленням змісту, навчальне.

Тип тексту: повідомлення, текст описового й розповідного характеру з елементами роздуму. Автентичні тексти чи тексти з мінімальним рівнем адаптації на лексико-граматичному матеріалі, який відповідає цьому рівню.

Тематика тексту актуальна для науково-професійної сфери спілкування.

Обсяг тексту: 900-1000 слів.

Кількість незнайомих слів: до 5-7 %.

ПИСЬМО

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- будувати письмове монологічне висловлювання продуктивного характеру на запропоновану тему відповідно до заданої комунікативної ситуації;
- будувати письмове монологічне висловлювання репродуктивно-продуктивного характеру на основі прочитаного тексту відповідно до запропонованої комунікативної ситуації.

Тип представленого тексту: опис, повідомлення, тексти змішаного типу з елементами роздуму. Тексти автентичні (мінімальний рівень адаптації).

Тематика тексту актуальна для науково-професійної сфери спілкування.

Обсяг представленого тексту: 600-700 слів.

Кількість незнайомих слів: у представленому тексті – до 5 %.

Тексти продуктивного характеру повинні містити не менше, ніж 20 речень.

ГОВОРІННЯ

Монологічне мовлення

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- самостійно продукувати зв'язні, логічні висловлювання відповідно до запропонованої теми і комунікативної ситуації;
- будувати монологічні висловлювання репродуктивного типу на основі прослуханого чи прочитаного тексту різної формально-змістової структури і комунікативної спрямованості;
- передавати зміст, основну ідею прочитаного чи прослуханого тексту і висловлювати власне ставлення до фактів, подій, викладених у тексті, дійових осіб та їхніх вчинків.

Обсяг представленого тексту: 600-700 слів.

Кількість незнайомих слів: у представленому тексті – до 3 %.

Тип представленого тексту: опис, повідомлення, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму. Тексти автентичні.

Обсяг продукowanego тексту: не менший, ніж 20 фраз.

Диалогічне мовлення

Здобувач вищої освіти повинен уміти:

- розуміти зміст повідомлень співрозмовника, визначати його комунікативні наміри в певних ситуаціях;
- адекватно реагувати на репліки співрозмовника;
- ініціювати діалог, висловлювати свій комунікативний намір у мовленнєвих наукових ситуаціях, актуальних для цього рівня володіння мовою.

Тип діалогу: діалог-розпитування, діалог-повідомлення, діалог-спонукання.

8. Методи навчання

Практичні заняття з поясненням теорії та виконанням евристичних практичних завдань, розвиваюче навчання із застосуванням діалогічного методу, ділові ігри (відтворення комунікативних професійних ситуацій, пошук способів розв'язання складних комунікативних ситуацій за допомогою набору етикетних формул, оформлювання ділової наукової та фахової документації), роз'яснення та інструкції до практичних завдань, мозковий штурм; евристичні бесіди; контекстне навчання; робота в Інтернеті, самостійна робота, написання рефератів, метод проектів; case-study.

9. Система оцінювання

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	залік	
Здобувач вищої освіти глибоко засвоїв програмовий матеріал в усіх видах мовленнєвої діяльності, вільно володіє ним, послідовно і логічно викладає його, тісно ув'язує теорію з практикою, правильно обґрунтовує прийняття рішення, уміє самостійно узагальнити і викласти суть розглянутої проблеми, не відчуває труднощів з відповідями при зміні завдань. Із загального обсягу здобувач правильно виконує 90-100 % завдань.		35-40

Здобувач вищої освіти в повному обсязі опанував матеріал, але зробив декілька незначних помилок. Демонструє високий рівень розуміння та узагальнення матеріалу (кількість вірних відповідей складає 80-89%). Може правильно застосувати теоретичні положення під час вирішенні практичних завдань, але потребує додаткових запитань і уточнення окремих відповідей. Уміє правильно вибирати та вживати лексичні та граматичні одиниці в аналізованих та продюгованих наукових текстах. Правильно розуміє логічні зв'язки у тексті, але допускає помилки щодо виокремлення певних лексико-стилістичних особливостей наукового тексту	31-34
Здобувач вищої освіти в повному обсязі опанував матеріал теми. Демонструє достатній рівень розуміння та узагальнення матеріалу (кількість вірних відповідей 65-79%). Уміє вибирати та вживати лексичні та граматичні одиниці в аналізованих та продюгованих наукових текстах, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з розумінням наукового тексту. Виокремлює науковий стиль тексту, але не вміє пояснити його лексико-стилістичні та граматичні особливості.	21-30
Здобувач вищої освіти не в повному обсязі опанував матеріал теми. Демонструє низький рівень розуміння та узагальнення матеріалу (має багато помилок, вірно виконано тільки 50-64% завдань). Робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрити логічні і зв'язки у тексті, не може виокремити та пояснити лексико-стилістичні та граматичні особливості аналізованих текстів. Наявні проблеми з розумінням тексту.	9-20
Здобувач вищої освіти в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (Наявні значні проблеми з розумінням тексту, вірно виконані завдання нижче 50 %, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо)	1-8
Здобувач вищої освіти відсутній під час проведення підсумкового контролю	0

Форми контролю

Усне опитування, поточне тестування, оцінка за реферат, оцінки за відповіді на практичних заняттях, перевірка письмових робіт, мультимедійних презентацій, підсумковий контроль (письмовий тест, залікова письмова робота, іспит).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточна успішність						С/р	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Бали включаються в оцінку за відповідну тему	40	100
10	10	10	10	10	10			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Навчальні посібники, підручники;	1-6
2.	Силабус;	1-6
3.	Зразки наукових текстів для практичних занять;	1-6
4.	Засоби підсумкового контролю (тестові завдання для підсумкового контролю, контрольні роботи)	6

11. Рекомендована література до курсу

Основна література

1. Cambridge English for Scientists. Tamzen Armer. Series Editor: Jeremy Day (with audio CDs) – Cambridge University Press. - 2011.
2. English for Academics (Books 1-2). S. Bogolepova et al. - In collaboration with the British Council. - Cambridge University Press. - 2015.
3. Dorothy E.Zemach, Lisa A.Rumisek. Academic Writing: from paragraph to essay. – MacMillan Press. – 2009.

Допоміжна література

4. Gusak T. Modern English grammar in practice, K., ІНКОО, 2002.
5. Ніколенко А. Г. Speak up, K., 2003.
6. Великобританія: Лингвострановедческий словарь. – М., 2000. – 402 с.
7. Верба Г.В., Верба Л.В. Довідник з граматики англійської мови. – К. : «Освіта», 2003. – 236 с.
8. Погожих Г.М. Англійська граMATика в таблицях і схемах. – Х. : «Торсінг плюс», 2008. – 312 с.
9. Scollon, Ron, Scollon, Suzanne, W. Intercultural communication: a discourse approach. 2nd edition. Malden, MA: Blackwell Publishers Ltd., 2001. 316 p.

Інтернет-ресурси

10. Academic Writing for Graduate Students, 3rd Edition: Essential Skills and Tasks John M. Swales & Christine B. Feak <http://www.press.umich.edu/titleDetailDesc.do?id=2173936> Michigan ELT, 2012
11. Російсько-англійський словник. —
<https://www.multitran.com/c/m.exe?a=4&MessNum=250174&l1=1&l2=2>
12. Academic Writing – https://library.leeds.ac.uk/info/14011/writing/106/academic_writing
13. Academic Integrity and Plagiarism -
https://library.leeds.ac.uk/info/1401/academic_skills/46/academic_integrity_and_plagiarism
14. Annotated Bibliographies -
https://library.leeds.ac.uk/info/1401/academic_skills/80/annotated_bibliographies
15. Steps of Scientific Method - <https://www.sciencebuddies.org/science-fair-projects/science-fair/steps-of-the-scientific-method>

Інформаційні ресурси

1. <http://lib-hdak.in.ua> – сайт бібліотеки Харківської державної академії культури.
2. <http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.